

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

A6-0136/2008

8.4.2008

VMESNO POROČILO

o znanstvenih dejstvih v zvezi s podnebnimi spremembami: ugotovitve in
priporočila za sprejem odločitev
(2008/2001(INI))

Začasni odbor za podnebne spremembe

Poročevalec: Karl-Heinz Florenz

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	11
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	21

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

znanstvenih dejstvih v zvezi s podnebnimi spremembami: ugotovitve in priporočila za sprejem odločitev (2008/2001(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojega sklepa z dne 25. aprila 2007 o ustanovitvi začasnega odbora za podnebne spremembe¹, sprejetega v skladu s členom 175 svojega poslovnika,
  - ob upoštevanju sklepov predsedstva Evropskega sveta z zasedanja v Bruslju 8. in 9. marca 2007,
  - ob upoštevanju izjave vrha G8 z zasedanja v Heiligendammu 7. junija 2007 z naslovom „Podnebne spremembe, energijska učinkovitost in varnost oskrbe z energijo – izzivi in priložnosti za evropsko gospodarsko rast“,
  - ob upoštevanju sklepov četrtega ocenjevalnega poročila Medvladnega foruma o podnebnih razmerah, prejetih v Valenciji (Španija), 17. novembra 2007, ter dodatnih raziskav, ki so jih naročile nacionalne vlade ali izvedli drugi organi Združenih narodov,
  - ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom „Napredek pri doseganju kjotskih ciljev“ (KOM(2007)0757),
  - ob upoštevanju skupnega parlamentarnega srečanja o podnebnih spremembah med Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti 1. in 2. oktobra 2007,
  - ob upoštevanju trinajste konference pogodbenic (COP 13) okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) in tretje konference pogodbenic kot srečanje pogodbenic kjotskega protokola (COP/MOP 3), ki sta potekali od 3. do 15. decembra 2007 na Baliju v Indoneziji,
  - ob upoštevanju javnih predstavitev pomembnih strokovnjakov in izmenjave njihovih mnenj ter dosežkov delegacij začasnega odbora za podnebne spremembe na obiskih ter zlasti informacij, zbranih s predstavitvami strokovnjakov in razpravo na tematskem srečanju 10. septembra 2007 z naslovom „Podnebni vplivi različnih ravni segrevanja“,
  - ob upoštevanju člena 45 svojega poslovnika,
  - ob upoštevanju vmesnega poročila začasnega odbora za podnebne spremembe (A6-0136/2008),
- A. ker mora začasni odbor za podnebne spremembe zaradi svojega mandata oblikovati priporočila o prihodnji celostni politiki EU o podnebnih spremembah; ker morajo ta priporočila temeljiti na najsodobnejših raziskavah ter ne bi smela izključevati najnovejših znanstvenih dokazov,

---

¹ UL C 74 E, 20.3.2008, str. 652.

- B. ker vmesno poročilo začasnega odbora, ki temelji na znanstvenih dokazih, zadeva samo vplive in posledice podnebnih sprememb; ker bodo v končnem poročilu oblikovani predlogi o prihodnji celostni politiki EU o podnebnih spremembah v skladu s podeljenim mandatom zadevnega odbora in na podlagi vseh informacij, ki jih je ta odbor zbral med svojim delom; ker bo to končno poročilo vključevalo tudi stališče Parlamenta v pogajanjih v zvezi z mednarodnim okvirom za podnebno politiko po letu 2012, pri čemer se bo upoštevala tudi štirinajsta konferenca pogodbenic, ki bo potekala decembra 2008 v Poznanu na Poljskem,
- C. ker je soglasje znanstvenikov o nastanku podnebnih sprememb in vzrokih zanje že uveljavljeno in priznано po vsem svetu zunaj in znotraj okvira Medvladnega foruma o podnebnih spremembah; ker sta soglasje znanstvenikov in razumevanje v zvezi s sedanjim vplivom človeka na globalno segrevanje še večja kot sta bila po prvem ocenjevalnem poročilu Medvladnega foruma o podnebnih spremembah leta 1990 in ker zdaj veljata za znanstveni dejstvi; ker je globoko ukoreninjeno soglasje znanstvenikov o vlogi antropogenih emisij toplogrednih plinov pri globalnem podnebjju; ker je iz ocene tveganj razvidno, da je treba ob negotovosti ukrepati in ne odlašati z ukrepi,
- D. ker znanje o globalnih spremembah in vzrokih za globalno segrevanje, do zdaj pridobljeno z raziskavami in zbiranjem podatkov, zadostuje za sprožitve političnega delovanja in sprejemanja odločitev, nujno potrebnih za bistveno zmanjšanje emisij in pripravo na prilagajanje na neizogibne podnebne spremembe;
- E. ker so se po podatkih iz četrtega ocenjevalnega poročila Medvladnega foruma o podnebnih spremembah emisije ogljikovega dioksida med letoma 1970 in 2004 povečale za približno 80 %, predvsem zaradi uporabe fosilnih goriv,
- F. ker raziskave, ki temeljijo na opazovanju in predvidevanju, opozarjajo na hude posledice, ki bodo prizadele naš planet, če ne bodo hitro sprejeti ukrepi za zmanjšanje ali celo zaustavitev nadaljnega povečanja izpustov emisij CO₂ in drugih emisij toplogrednih plinov s seznama Medvladnega foruma o podnebnih spremembah za toplogredne pline,
- G. ker so bili na podlagi številnih novih znanstvenih študij po pregledu in izdaji četrtega ocenjevalnega poročila Medvladnega foruma o podnebnih spremembah zbrani in ovrednoteni podatki, ki potrjujejo trend globalnega segrevanja, in dodatno ocenjeni vplivi podnebnih sprememb na človeštvo v družbenem, gospodarskem in ekološkem smislu, ter potreba, da se jim prilagodimo in jih ublažimo,
- H. ker bodo glede na Sternovo poročilo leta 2050 letni stroški zaradi predvidenih podnebnih sprememb znašali od 5 % do 20 % BDP, če ne bodo sprejeti nobeni ukrepi; ker je v tem poročilu zapisano tudi, da je mogoče izpolniti podnebne cilje, če se od tega trenutka naprej za ukrepe na tem področju vsako leto nameni 1 % BDP,
- I. ker znanstveniki, ki o tem stalno razpravljajo, ne dvomijo več o temeljnih vzrokih za globalno segrevanje in podnebne spremembe; ker je celotna znanstvena razprava samo del znanstvenega napredka, katerega cilj je pojasnjevanje negotovosti ali dvomov, in ker se je ta razprava v preteklosti ukvarjala z iskanjem globljega razumevanja človekovega vpliva na naravne procese,

- J. ker so se z znanstvenimi raziskavami razkrili dodatni dokazi o antropogenih vplivih na zemeljsko atmosfero; ker znanstveniki s področja fizike, ki se ukvarjajo s podnebnimi spremembami, ocenjujejo dejanske posledice že obstoječih ravni globalnega segrevanja zaradi emisij, izpuščenih v preteklosti; ker podatki, zbrani s takšnimi študijami, poudarjajo potrebo po izvajanju prilagoditvenih ukrepov, da se najprej in predvsem omeji zaskrbljujoče tveganje za ljudi, biotsko raznovrstnost flore in favne, habitate in infrastrukturo v državah v razvoju, vendar tudi v Evropi in drugih bogatejših delih sveta,
- K. ker je znanost določila številne tako imenovane prelomne točke v podnebnem sistemu Zemlje; ker od teh točk „ni poti nazaj“ in ker dejansko pomenijo nepreklicne podnebne spremembe, ki jih človeštvo ne more ustrezno nadzorovati; ker teh pomembnih točk in neustavljivih bioloških in geofizičnih procesov, ki jih sprožajo, ne moremo v celoti vključiti v obstoječe scenarije v zvezi s prihodnjimi podnebnimi razmerami: taljenje permafrosta, zaradi katerega se v atmosfero spustijo velike količine metana; taljenje ledenikov in povečana stopnja absorpcije sončne svetlobe ter nižja topnost CO₂ v slani vodi, kar povzroči povečanje temperature; ker ti dejavniki ob dvigu temperatur postopoma še povečajo globalno segrevanje, kar je mogoče pripisati pozitivnim povratnim učinkom,
- L. ker bo 20–30 % vseh vrst predvidoma grozilo izumrtje, če se bo segrevanje povečalo za 1,5–2,5 °; ker ta delež na podlagi povečanega segrevanja za 3,5 °C znaša od 40 % do 70 %, kar pomeni, da je omilitev podnebnih sprememb bistvena za ohranitev globalne biotske raznolikosti ter vzdrževanje delovanja ekosistemov,
- M. ker so znanstveniki, ki so pripravili četrto ocenjevalno poročilo Medvladnega foruma o podnebnih spremembah, soglasno ugotovili, da se mora, če se želimo izogniti resnim posledicam, v primerjavi z letom 2000 raven svetovnih emisij toplogrednih plinov zmanjšati za 50–85 %; ker bo čedalje težje doseči ta cilj, če bo svetovnih emisij toplogrednih plinov do leta 2020 in po njem nenehno več; ker v zvezi s prizadevanjem za ravnanje v skladu s cilji porazdelitve obremenitve uspešno napredujejo skoraj vse države članice, s čimer je verjetnost, da bo EU dosegla kjotski cilj do leta 2012, čedalje večja; ker bodo morale biti države članice, če želijo doseči cilje, ki jih je sprejel Evropski svet 8. in 9. marca 2007 in jih morajo razvite države skupaj uresničiti, po letu 2012 kljub temu uspešnejše v zvezi z zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov in do leta 2050 zmanjšati izpuste svojih emisij toplogrednih plinov za 60–80 % v primerjavi z letom 1990,
- N. ker četrto ocenjevalno poročilo Medvladnega foruma o podnebnih spremembah kaže, da bo morda treba emisije še znatno zmanjšati za doseganje pozitivnih povratnih učinkov med segrevanjem in zmanjševanjem ogljikovih ponorov na kopnem in v oceanih, da bi se koncentracije emisij toplogrednih plinov stabilizirale,
- O. ker se politiki v EU strinjajo, da je bistveno doseči strateški cilj v zvezi z omejitvijo dviga povprečne temperature v svetu na največ 2 °C v primerjavi z ravnijo pred industrializacijo; ker se je v preteklem stoletju svetovna temperatura povečala za 0,74 °C, zaradi preteklih emisij pa se bo neizbežno povečevala še za dodatnih 0,5–0,7 °C,
- P. ker se je izpust emisij toplogrednih plinov v svetu po navedbah četrtega ocenjevalnega poročila Medvladnega foruma o podnebnih spremembah zaradi človeških dejavnosti po predindustrijskem obdobju povečal in se sedaj povečuje hitreje kot kdaj koli prej, pri

čemer se je med letoma 1970 in 2004 povečal za 70 %, od leta 1990 pa kar za 24 %; ker regionalne podnebne spremembe z višjimi temperaturami vplivajo na veliko naravnih sistemov na vseh celinah in v večini oceanov, zaradi česar se spreminjajo vzorci padavin in vetra ter povečuje pomanjkanje vode,

- Q. ker je za podnebni sistem relevantna le skupna količina nakopičenih toplogrednih plinov, izpuščenih v ozračje, ne pa relativne emisije ali relativna zmanjšanja, zato je najpomembnejši dejavnik za preprečevanje nevarnih podnebnih sprememb skupna količina emisij toplogrednih plinov v prihodnjih letih in desetletjih,
- R. ker so bile v četrtem ocenjevalnem poročilu Medvladnega foruma o podnebnih spremembah prvič analizirane obstoječe dokumentirane daljnosežne posledice današnjega podnebja za Evropo, kot so izginjajoči ledeniki, daljšanje letnih časov, premiki območij razširjenosti vrst in zdravstvene posledice vročinskih valov, katerih razsežnosti so brez primere; ker bodo na sploh skoraj vse regije v Evropi v prihodnosti občutile posledice nekaterih podnebnih sprememb, zaradi česar se bodo s težavami srečevali številni gospodarski sektorji; ker bodo podnebne spremembe po pričakovanjih povečale razlike med evropskimi regijami v zvezi z naravnimi viri, na primer razpoložljivostjo vode,
- S. ker je mogoče pričakovati, da se bo zaradi podnebnih sprememb in množične urbanizacije kot posledice rasti prebivalstva povečala vročina v mestih, kar bo neposredno slabo vplivalo na zdravje in dobro počutje prebivalcev v mestih,
- T. ker sedanja politika ublažitve podnebnih sprememb in z njo povezane prakse trajnostnega razvoja, ki jih je treba vsekakor poglobiti, vseeno ne bodo zadostovale za zmanjšanje izpusta emisij toplogrednih plinov v naslednjih desetletjih; ker bo glede na priporočila znanstvenikov globalno koncentracijo emisij toplogrednih plinov na ravni s 50-odstotno verjetnostjo, da bi podnebne spremembe omejili na 2 °C, mogoče uspešno stabilizirati do leta 2015, ko naj bi globalne emisije dosegle najvišjo vrednost,
- U. ker prispevek delovne skupine III k četrtemu ocenjevalnemu poročilu Medvladnega foruma o podnebnih spremembah kaže na to, da bi morale pogodbenice priloge I k UNFCCC za doseg najnižjih stopenj, kar jih je do sedaj ocenil ta forum, in ustrezno omejitev morebitne škode do leta 2020 emisije skupaj zmanjšati za 25–40 % pod stopnjo iz leta 1990,
- V. ker bo naslednje ocenjevalno poročilo Medvladnega foruma o podnebnih spremembah verjetno objavljeno šele leta 2012 ali 2013; ker dodatno spoznanje na podlagi strokovno pregledanih znanstvenih objav in znanstvenih poročil, ki so jih izdale vlade ali pripravili drugi mednarodni organi ali institucije Združenih narodov, kot so Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), Program Združenih narodov za okolje (UNEP), Program Združenih narodov za razvoj (UNDP), Svetovna meteorološka organizacija (WMO), Svetovna zdravstvena organizacija (WHO), znatno prispeva k boljšemu razumevanju sedanjih in prihodnjih vplivov podnebnih sprememb na človeka in okolje ter k prilagajanju in ublažitvi spreminjanja podnebja,
- W. ker se na podlagi večine ugotovitev teh dodatnih študij poudarja, da se je treba na globalno segrevanje odzvati takoj; ker zlasti najnovejši podatki WMO, ki so bili objavljeni decembra 2007, kažejo, da je bilo obdobje med letoma 1998 in 2007

najtoplejše obdobje do zdaj in da bo tudi leto 2007 eno izmed desetih najtoplejših let, kar jih bilo kdaj zabeleženih, s pričakovanimi temperaturnimi odkloni 0,41 °C nad dolgoročnim povprečjem ter ker so leto 2007 zaznamovali temperaturni odkloni, ki so januarja in aprila 2007 v nekaterih delih Evrope presegli dolgoročno mesečno povprečje 4 °C,

- X. ker je treba globalno segrevanje in različne razsežnosti podnebnih sprememb obravnavati v povezavi z drugimi globalnimi problemi, kot so lakota ali zdravstveni problemi v svetu, saj bodo zaradi višjih temperatur, suš, poplav in čedalje pogostejših ekstremnih podnebnih pojavov tudi ti problemi resnejši; ker lahko podnebne spremembe ovirajo zmožnost držav, da bi izpolnile cilje v zvezi s trajnostnim razvojem in razvojne cilje tisočletja; ker lahko podnebne spremembe resno ogrozijo primere uspešnega razvoja ter morajo zato biti najpomembnejša naloga mednarodnega sodelovanja,
1. pozdravlja ugotovitev pogodbenic UNFCCC iz srečanja na Baliu, da je v četrto ocenjevalno poročilo Medvladnega foruma o podnebnih spremembah najbolj celovita in verodostojna ocena, ki je bila o podnebnih spremembah predložena do zdaj, ker zajema znanstveni, tehnični in socialno-ekonomski vidik v zvezi s pomembnimi vprašanji ter se sklicuje na informacije, ki temeljijo na pripravi in izvajanju nacionalnih politik o podnebnih spremembah;
  2. meni, da znanost napreduje z združevanjem sprejetih spoznanj in predpostavk z nasprotnimi idejami ter z uporabo postopkov strokovnega pregleda; izraža pohvalo Medvladnemu forumu o podnebnih spremembah za opravljeno delo in njegovo zmožnost, da je vključil delo na tisoče znanstvenikov; meni, da mora Medvladni forum o podnebnih spremembah resno upoštevati nove argumente, da bi mogel še naprej zagotavljati verodostojnost in kakovost svojih raziskav;
  3. meni, da so ugotovitve znanstvenikov o podnebnih spremembah celovite, in ponovno poudarja, da je zavezan doseganju strateškega cilja EU v zvezi z omejitvijo povečanja povprečne temperature v svetu na največ 2 °C v primerjavi z ravnijo pred industrializacijo, ki ga je glede na številna znanstvena poročila mogoče doseči s 50 odstotno verjetnostjo pri koncentraciji toplogrednih plinov v ozračju med 400 in 450 ppm ekvivalenta CO₂ in ki bo po podatkih iz četrtega ocenjevalnega poročila Medvladnega foruma o podnebnih spremembah od industrializiranih držav zahteval, da do leta 2020 zmanjšajo emisije toplogrednih plinov za 25 – 40 % glede na vrednosti za leto 1990; ne glede na to meni, da mora biti cilj vseh prizadevanj za omejitve izpusta emisij dejansko dvig povprečne temperature, ki je veliko manjši kot 2°C, saj bi že takšna raven segrevanja znatno vplivala na našo družbo in način življenja posameznika ter bi znatno spremenila ekosistem in vodne vire;
  4. priznava, da je na podlagi napovedi za leto 2050 jasno, da je treba ukrepati takoj; poudarja, da si je treba začeti prizadevati za ublažitev podnebnih sprememb, da bi se dosegel cilj omejitve povprečne temperature na največ 2 °C, pred sredino naslednjega desetletja;
  5. poudarja, da je na podlagi znanstvenih dokazov v zvezi z vsemi celinami in večino oceanov jasno, da so regionalne podnebne spremembe zaradi preteklega izpusta emisij ogljika iz vseh industrializiranih držav prizadele že veliko naravnih sistemov; poudarja,

da je bilo znanstveno dokazano, da je za temeljne vzroke za globalno segrevanje pretežno kriv človek in da je na podlagi obstoječega znanja mogoče zadovoljivo dokazati antropogene vplive na zemeljsko atmosfero;

6. poudarja, da ima lahko predvideno zakisljevanje oceanov zaradi povečevanja ravni CO₂ zelo hude posledice za morske ekosisteme, ter poziva k nadaljnjim raziskavam na tem področju, da se poveča naše razumevanje tega problema in opredelijo posledice za politiko;
7. poudarja, da je na podlagi ugotovitev znanstvenikov jasno, kako se bo podnebje spremenilo v bližnji prihodnosti, pri čemer bodo te spremembe v posameznih regijah različne, zato poudarja, da je globalno segrevanje vprašanje razvoja in globalno okoljsko vprašanje, pri čemer so najbolj ranljivi revni ljudje in države v razvoju; meni, da je prilagajanje, katerega cilj je obvladovanje neizogibnih posledic globalnega segrevanja zaradi emisij iz industrializiranih držav v preteklosti, prav tako pomembno kot prizadevanja za njihovo ublažitev, katerega cilj je preprečevanje nadaljnega neobvladljivega globalnega segrevanja;
8. poudarja, da je težko napovedati prelomne točke, med drugim odmiranje amazonskega deževnega gozda, taljenje Grenlandije in ledene plošče zahodne Antarktike, nepravilnosti pri indijskih monsunih in množične izpuste metana iz sibirske tundre, vendar je povsem možno, da bodo ob sedanjih razmerah spreminjanja podnebja vse dosegle kritično točko v tem stoletju; poudarja, da bo preprečevanje teh prelomnih točk zahtevalo večja omilitvena prizadevanja, kot jih navaja četrto ocenjevalno poročilo Medvladnega foruma o podnebnih spremembah;
9. v zvezi s tem pozdravlja dogovore, ki so bili sprejeti na trinajsti konferenci pogodbenic in konferenci pogodbenic/tretjem zasedanju pogodbenic, ter ki temeljijo na uveljavljenem znanstvenem mnenju, in še zlasti akcijski načrt iz Balijskega, ki bi ga bilo treba na štirinajsti konferenci pogodbenic leta 2008 oceniti in bi moral pripeljati do sprejetja sporazuma o celovitem režimu do leta 2009; nadalje pozdravlja nalogo strokovne skupine za prenos tehnologij v zvezi z ocenjevanjem pomanjkljivosti in ovir uporabe ter dostopa do finančnih sredstev, dodeljenih državam v razvoju, kot odziv na njihovo pripravljenost za sodelovanje pri ukrepih za ublažitev podnebnih sprememb, primernih za posamezno državo, na izmerljiv način, o katerem je mogoče poročati in ga preverjati. prav tako pozdravlja oblikovanje sklada za prilagajanje in vključitev gozdov v novi sporazum o varovanju podnebja, katerega cilj je preprečevanje nadaljnega krčenja gozdov in omejevanje emisij ogljika zaradi gozdnih požarov in požarov šotnih barij, saj povzročajo lokalnim skupnostim veliko škodo, celo vključno z njihovo razlastitvijo z nezakonitimi ali na pol zakonitimi postopki;
10. obsoja znanstveno neutemeljena prizadevanja, da se ugotovitve študij o vzrokih in učinkih podnebnih sprememb prikazujejo kot dvomljive, nezanesljive in vprašljive; vendar razume, da so za znanstveni napredek vedno značilni dvomi, postopno odpravljanje tega dvoma in iskanje razlag ali modelov zunaj obstoječega uveljavljenega znanstvenega mnenja;
11. zato meni, da so nadaljnje raziskave, katerih cilj je boljše razumevanje vzrokov in posledic globalnega segrevanja, bistvene za odgovorno sprejemanje odločitev; vendar

meni, da je raven doslej pridobljenega znanja zadostna, da se oblikujejo nujne politike, ki bodo dosegle zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in s tem omejile spremembe podnebja na +2 °C, in ukrepi za prilagajanje na sedanje podnebne spremembe;

12. poudarja potrebo po nadaljnjih analizah in raziskavah posledic podnebnih sprememb, kot so vplivi na gospodarsko konkurenčnost, stroški energije in socialni razvoj v Evropi, vloga rabe tal in gozdov ter krčenje gozdov, vloga morskega okolja in izračun zunanjih stroškov v industrijskem sektorju in nenazadnje v prometnem sektorju zaradi podnebja, vključno z ovrednotenjem posledic letalskega onesnaževanja; meni, da so potrebne dodatne študije, da se prilagoditev in zmanjševanje tveganja vključi v politične ukrepe za razvoj in zmanjšanje revščine;
13. zagovarja nadaljnje raziskave o vplivu politike spodbujanja uporabe biogoriva in njegovega učinka na povečani obseg krčenja gozdov, širjenje obdelane zemlje in svetovne zaloge hrane;
14. verjame, da mora obveščanje o znanstvenih dokazih o vplivu človeka na globalno podnebje ostati glavna naloga širšega prizadevanja za večjo ozaveščenost javnosti ter posledično tudi za pridobivanje in ohranjanje javne podpore v zvezi s političnimi ukrepi za zmanjševanje emisij ogljika, kot je vzajemno delovanje z različnimi socialnimi akterji, ne le v industrializiranih državah, ampak tudi v razvijajočih se gospodarstvih; poziva Medvladni forum o podnebnih spremembah, naj javno objavi povzetek svojih ocenjevalnih poročil; poleg tega meni, da so v posameznikovem načinu življenja potrebne spremembe, ki morajo biti del izobraževalnih programov, v okviru katerih se sporočajo vzroki in učinki globalnega segrevanja;
15. zato poziva znanstveno srenjo in politične predstavnike, naj združijo moči pri ozaveščanju in lobiranju za "male stvari, ki lahko veliko spremenijo", upoštevajoč, da so lahko tudi skupnosti z dobro zmožnostjo prilagajanja na posledice podnebnih sprememb ranljive za skrajne in nepredvidljive pojave;
16. poudarja, da so podrobne informacije, potrebne za izobraževanje o nizkoogljičnem načinu življenja, med drugim z izjavami o ekološkem odtisu emisij toplogrednih plinov na potrošniških izdelkih in označevanju o toplogrednih plinih, dandanes pomanjkljive in da jih je treba hitro razviti; poudarja, da bi bilo najbolje, da bi tovrstne pobude temeljile na skupnih standardih, in da bi morale biti pri tem upoštevane tudi sovsebnosti emisije toplogrednih plinov zaradi uvoza;
17. prosi Začasni odbor za podnebne spremembe, da nadaljuje s svojim delom in da na koncu svojega mandata Parlamentu predstavi poročilo, ki po potrebi vsebuje priporočila v zvezi z ukrepi ali pobudami, pa tudi prilagoditvenimi ali omilitvenimi ukrepi, ki jih je treba sprejeti v okviru prihodnje celostne politiki EU o podnebnih spremembah v skladu s ciljem EU glede omejevanja dviga temperature v svetu na največ 2 °C ter v skladu z ugotovitvami in priporočili četrtega ocenjevalnega poročila Medvladnega foruma o podnebnih spremembah;
18. poziva Komisijo, Svet in Parlament, naj zagovarjajo pogajanja na najvišji ravni in dialog o strateškem širjenju zelo učinkovitih evropskih ali neevropskih strategij, načel in standardov s področja znanstvenih raziskav in ukrepanja proti podnebnim spremembam v

partnerskih državah po vsem svetu v skladu z znanstvenimi priporočili;

19. naroči svojemu predsedniku, da to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

OBRAZLOŽITEV

Mandat in cilji začasnega odbora za podnebne spremembe

Pripravljenost za boj proti podnebnim spremembam se je v zadnjih dvanajstih mesecih odločilno povečala, pri čemer je bila najprej pomembna odločitev, ki je bila sprejeta na vrhu pomladi 2007 ter v skladu s katero bi bilo treba do leta 2020 doseči cilje v zvezi z zmanjševanjem emisij za 20 %, uporabo obnovljivih virov energije in energetske učinkovitostjo. Po tej odločitvi so se zgodili še drugi zelo pomembni dogodki na mednarodni ravni, kot so vrh G8 v Heiligendammu, razprava Varnostnega sveta Združenih narodov o vplivih podnebnih sprememb na mir in varnost, srečanje o glavnih onesnaževalcih v svetu, ki so ga sklicale Združene države, podelitev nobelove nagrade za mir Alu Goreu in znanstvenikom Medvladnega foruma o podnebnih spremembah, ratifikacija kjotskega protokola v Avstraliji ter končno sprejetje akcijskega načrta z Balijskega protokola, ki bo podlaga za sprejetje novega mednarodnega sporazuma o podnebnih spremembah v Københavnu decembra 2009.

Ustanovitev začasnega odbora, da združi različne vidike s številnih političnih področij, povezanih s podnebnimi spremembami, je odgovor in prispevek Evropskega parlamenta k večji ozaveščenosti v zvezi s to problematiko in obravnavanju izziva podnebnih sprememb kot prednostnega vprašanja na mednarodnem prizorišču.

Začasni odbor za podnebne spremembe (CLIM) bo s horizontalnim pristopom in članstvom šestdesetih poslancev iz različnih strank oblikoval predloge v zvezi s politiko EU o podnebnih spremembah in uskladi stališče Evropskega parlamenta v pogajanjih za prihodnji mednarodni sporazum o podnebnju.

Po sklepu konference predsednikov z dne 19. aprila 2007, da Parlamentu predlaga ustanovitev začasnega odbora za podnebne spremembe, in odločitvi plenarnega zasedanja z dne 25. aprila 2007, da se ustanovi začasni odbor za podnebne spremembe, je imel novoustanovljen začasni odbor za podnebne spremembe ustanovno sejo 22. maja 2007.

Začasnemu odboru za podnebne spremembe so bile dodeljene naslednje pristojnosti in odgovornosti:

- (a) da oblikuje predloge v zvezi s prihodnjo celostno politiko EU o podnebnih spremembah in uskladi stališče Parlamenta v pogajanjih v zvezi z mednarodnim okvirom za podnebno politiko po letu 2012;
- (b) da analizira in oceni stanje podnebnih sprememb ter predlaga ustrezne ukrepe na vseh ravneh skupaj z oceno finančnega vpliva in stroški neukrepanja;
- (c) da sestavi čim bolj izčrpen seznam ukrepov, s katerimi se je nedavno dosegel napredek, in pričakovanja v prihodnosti v zvezi z bojem proti podnebnim spremembam, da se Parlamentu zagotovi podrobna analiza v zvezi z napredkom, ki jo potrebuje za prevzetje svojih političnih odgovornosti;
- (d) da preuči okoljske, pravne, ekonomske, socialne, geopolitične, regionalne vplive dosedanjega napredka in pričakovanj v prihodnosti ter vplive tega napredka in pričakovanj na javno zdravje;

- (e) da pravočasno analizira in oceni dosedanje uporabo ustrezne zakonodaje Skupnosti;
- (f) da zato vzpostavi potrebne stike in organizira predstavitve s parlamenti in vladami držav članic in tretjimi državami, evropskimi institucijami in mednarodnimi organizacijami ter predstavniki znanstvene skupnosti, poslovne in civilne družbe, vključno z mrežami lokalnih in regionalnih organov;

Začasni odbor bo na koncu svojega mandata na plenarnem zasedanju predlagal, katere ukrepe in pobude je treba sprejeti. Vendar bodo ostale pristojnosti in odgovornosti stalnih odborov Parlamenta, odgovornih za sprejemanje, spremljanje in izvajanje zakonodaje Skupnosti v zvezi z vprašanji, povezanimi s podnebnimi spremembami, nespremenjene.

Zaradi jasne razdelitve nalog in potrebe, da se vprašanje v zvezi s podnebnimi spremembami obravnava v okviru odnosov s parlamentarnimi skupščinami tretjih držav, so se vzpostavili sodelovanje in konstruktivni delovni odnosi med začasnim odborom, stalnimi odbori in medparlamentarnimi delegacijami, da se zagotovi usklajen, skladen in učinkovit prispevek Evropskega parlamenta.

Delovne metode in delovni program

Podnebne spremembe resno vplivajo ne samo na ekosisteme, ampak tudi na celotno gospodarstvo, javno zdravje, varnost preskrbe z vodo in hrano ter migracije. Zato morajo biti industrijska, energetska, prometna politika, politika v zvezi z raziskavami in razvojem, kmetijska in okoljska politika povezane in boljše usklajene za doseganje ciljev za ublažitev podnebnih sprememb in bojem s podnebnimi spremembami.

Ker je politika v zvezi s podnebnimi spremembami pomembna za različne odbore, je najbolj ustrezen horizontalni pristop. To se je pokazalo v zvezi z izbiro delovnih metod in delovnega programa začasnega odbora za podnebne spremembe.

Začasni odbor za podnebne spremembe je svoje delo razdelil na posamezne pomembne ključne teme, ki zadevajo EU in naše mednarodne partnerje, pri čemer bo potem, ko bo izvedena ocena stanja v zvezi z znanstveno razpravo o podnebnih spremembah in izzivom sprejemanja novega mednarodnega okvira, preveril in poiskal možne rešitve na različnih področjih, kot so osnovni viri globalnih emisij, nove tehnologije, viri emisij iz energetskega sektorja, vpliv podnebnih sprememb na mednarodno varnost, izkoriščanje zemlje in gozdov ali občutljivost družbe na ta vprašanja.

Tematska zasedanja

Odbor se je odločil, da za vsako ključno temo organizira javno predstavitev („tematsko zasedanje“), na kateri bodo sodelovali znani in vodilni ugledni govorniki in strokovnjaki, da se zagotovi najboljša preučitev teme. Za zagotovitev, da v delu odbora sodeluje dejavno čim več članov, izbere tematski vodja med člani za vsako ključno temo poročevalca, ki je odgovoren za vodenje razprave na tematskem zasedanju in pripravo osnutka delovnega dokumenta s povzetkom in ugotovitvami, s katerim se pripravi podlaga za končno poročilo. Da bi zagotovili dejavno sodelovanje čim večjega števila članov pri delu odbora, je poročevalcu pomagal tematski vodja, izbran izmed članov, odgovoren za vodenje razprave na tematskem zasedanju in pripravo delovnega dokumenta s povzetkom in sklepi, ki bodo služili

kot podlaga za končno poročilo.¹

Prvo tematsko zasedanje z naslovom „Podnebni vplivi različnih ravni segrevanja“ je potekalo 10. septembra, vodil pa ga je podpredsednik začasnega odbora za podnebne spremembe in tematski vodja Vittorio Prodi. Glavni cilj tematskega zasedanja je bilo zbiranje informacij o trenutnem stanju znanstvene razprave o podnebnih spremembah in zlasti o vprašanjih, kaj so nevarne podnebne spremembe, kakšni vplivi se lahko pričakujejo za različne ravni globalnega segrevanja, ki temelji na najnovejši oceni Medvladnega foruma o podnebnih spremembah, kakšne so ravni koncentracije v atmosferi in ravni emisij, ki so v skladu s ciljem v zvezi z omejitvijo dviga povprečne temperature v svetu za največ 2 °C, ter kakšni so vplivi globalnih podnebnih sprememb na našo kulturno dediščino. Glavni govornik je bil direktor inštituta za raziskave na področju podnebnih vplivov iz Potsdama prof. Hans Joachim Schellnhuber.

Med razpravo so prišli do številnih pomembnih ugotovitev. Strokovnjaki so poudarili, da je na podlagi znanstvenih dokazov z vseh celin in oceanov jasno, da so podnebne spremembe prizadele številne naravne sisteme ter da obstaja dovolj najnovejših znanstvenih študij, ki dokazujejo antropogene vplive na zemeljsko atmosfero. Zaradi resnih in neizbežnih težav zaradi podnebnih sprememb je treba ukrepati odločno in takoj, da se doseže strateški cilj v zvezi z omejitvijo dviga povprečne temperature v svetu na največ 2 °C v primerjavi z ravnmi pred industrializacijo.

Drugo tematsko zasedanje z naslovom „Izzivi v zvezi z varovanjem podnebja po letu 2012“ je potekalo 4. oktobra 2007. Satu Hassi je imel vlogo tematskega vodje. Cilj tematskega zasedanja je bil zbrati informacije o trenutnem stanju v zvezi z mednarodno razpravo o možnem globalnem okviru po letu 2012 in stališčih znanstvenikov, poslovnežev in nevladnih organizacij o oblikovanju takšnega okvira. Glavna govornika zasedanja sta bila posebni predstavnik britanskega zunanjega ministrstva za podnebne spremembe John Ashton in izvršni sekretar okvirne konvencije Združenih narodov o podnebnih spremembah Yvo de Boer.

Po sprejetju kjotskega protokola je bilo poslano jasno sporočilo, da je bilo znanje znanstvenikov in splošno znanje o globalnem segrevanju znatno boljše ter bistveno okrepljeno in poudarjeno z delom in znanstvenimi dejavnostmi Medvladnega foruma o podnebnih spremembah. Zaradi njihovega dela na področju zbiranja in medsebojnega pregledovanja številnih znanstvenih študij in ugotovitev obstaja prepričanje, da je za spremembo globalnega podnebja brez kakršnega koli znanstvenega dvoma kriva človeška dejavnost, ki bo vplivala negativno na podnebje še naprej, če se v bližnji prihodnosti ne bo bistveno spremenila.

Govorniki so se strinjali glede dejstva, da so roki in okvirni pogoji za podnebno politiko odvisni od narave. Za podnebni sistem je pomembna le skupna količina zbranih toplogrednih plinov, izpuščenih v ozračje in ne relativne emisije ali relativna zmanjšanja. Za preprečitev nevarnih podnebnih sprememb bo v prihodnjih nekaj letih in desetletjih najbolj odločilna skupna količina emisij. Za doseganje ciljev v zvezi s podnebjem je ključna ureditev, v okviru katere se mora nujno zagotoviti, da je dolgoročno vlaganje združljivo s podnebno politiko.

---

¹ Delovni dokument, katerega osnutek pripravijo tematski vodje, predstavitve strokovnjakov in osnovni dokumenti za tematska zasedanja so dostopni na spletni strani Odbora:
<http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/hearingsCom.do?language=EN&body=CLIM>.

Tretje tematsko zasedanje z naslovom „Družbena in gospodarska razsežnost, raziskave in razvoj, nove tehnologije, prenos tehnologij, inovacije in spodbude“ je potekalo 19. novembra 2007. Ob tej priložnosti je pomagal poročevalcu odbora CLIM kot tematski vodja Philippe Busquin. Nobelov nagrajenec za fiziko prof. Carlo Rubbia je bil glavni govornik. Pomemben prispevek je imel tudi podpredsednik Evropske komisije Günter Verheugen. Glavni govornik, podpredsednik in strokovnjaki so med drugim govorili o raziskavah na znanstvenih področjih in v industriji. Svoja stališča so zblížali v oceni, da se lahko s krepitvijo tehnoloških raziskav in razvoja bolj upoštevajo rešitve za boj proti toplogrednim plinom, čeprav te rešitve še niso na splošno vzpostavljene in trenutno dostopne.

Sodelovanje med znanostjo in industrijo za razvoj in uporabo najnovejše tehnologije in prihodnje tehnologije je lahko zelo pomembno za vodenje Evrope v boju proti podnebnim spremembam s čistimi tehnologijami.

Četrto tematsko zasedanje z naslovom „Podnebne spremembe in svetovna voda s posebnim poudarkom na trajnostnem razvoju, spremembi postopkov uporabe zemlje in gozdovih“ je bilo 29. januarja 2008. Tematski vodja za to zasedanje bo Cristina Gutiérrez-Cortines, glavni govornik pa izvršni direktor programa Združenih narodov za okolje Achim Steiner.

Do konca marca 2008 sta bili še dve tematski zasedanji: 3. marca 2008 zasedanje z naslovom „Viri emisij iz industrijskega in energetskega sektorja ter emisije zaradi prevoza na svetovni ravni“ in 26. marca zasedanje z naslovom „Kako vključiti druge glavne akterje – podnebne spremembe, prilagoditev v tretjih državah in svetovna varnost“.

Obiski delegacij in sodelovanje z medparlamentarnimi delegacijami

Med nalogami odbora je tudi vzpostavljanje potrebnih stikov s parlamenti in vladami tretjih držav. To imenujemo diplomacija podnebnih sprememb, ki je zdaj zelo pomembna, saj je potreben svetovni mednarodni sporazum o podnebjju po letu 2012, ki ga upošteva čim več držav, tj. najprej iz industrializiranega sveta in tudi države v razvoju ter nastajajoča gospodarstva.

Za izpolnitev te naloge se je odbor odločil, da bodo glavni cilj obiskov svojih delegacij dve najpomembnejši državi v smislu mednarodnih pogajanj o prihodnjem sporazumu: Kitajska, v kateri je potekal obisk med 5. in 7. novembrom 2007, ter Indija in Bangladeš, v katerih je obisk potekal 4.–7. februarja 2008.

Glavni cilji obiskov delegacij so (i) spoznavanje ukrepov in pobud, ki jih organi teh držav sprejmejo ali načrtujejo za reševanje vprašanja podnebnih sprememb, (ii) boljše razumevanje njihovega položaja v okviru mednarodne razprave za okvir podnebnih sprememb po letu 2012 ter (iii) podpora predsedstvu in Komisiji pri njihovih pogajanjih z vladami prek stikov s parlamentarnimi partnerji.

Poleg teh obiskov je odbor CLIM vzpostavil tudi zelo uspešne delovne odnose z delegacijami, odgovornimi za odnose z državami in/ali regijami, ki so zlasti pomembne za vprašanje podnebnih sprememb, vključno z izmenjavo informacij, pripravljalnimi predstavitvami in poročili o povratnih informacijah.

Sodelovanje na trinajsti konferenci pogodbenic okvirne konvencije Združenih narodov o podnebnih spremembah (Bali, Indonezija, 3.–15. decembra 2007)

Zelo pomemben dogodek pri delu odbora CLIM je bilo sodelovanje njegovih članov v delegaciji Evropskega parlamenta na trinajsti konferenci pogodbenic, katerega glavni cilj je bil sporazum o pogajalskem mandatu v smislu mednarodnega sporazuma za obdobje po izteku prvega ciljnega obdobja kjotskega protokola leta 2012.

V skladu z odločitvijo konference predsednikov sta odbor CLIM uradno zastopala urad in poročevalec v petnajstčlanski delegaciji EP. Vendar so bili ob upoštevanju medsektorske sestave odborov vsi člani delegacije EP, vključno s člani, ki zastopajo odbor za okolje in industrijo, tudi člani odbora CLIM.

Na konferenci je bilo pripravljeno tematsko zasedanje (glej zgoraj), ki je zadevalo vprašanje okvira po letu 2012. Odbor je določil, da mora za pripravo osnutka resolucije, ki jo je Parlament sprejel 15. novembra 2007 in ki je predstavljala stališče Evropskega parlamenta na konferenci, poskrbeti Satu Hassi, ki je bila tematski vodja za to tematsko zasedanje (glej zgoraj).¹

Končno je bilo pred začetkom konference organizirano neuradno srečanje s komisarjem Dimasom za spoznavanje glavnih zadevnih vprašanj v procesu pogajanj in tudi strategije EU.

Na konferenci je delegacija EP za poslance, ki so sodelovali na številnih srečanjih na visoki ravni z drugimi delegacijami in organizacijami civilne družbe ter se vsak dan povezovali z Evropsko komisijo in Svetom, organizirala okroglo mizo. Delegacija EP se je med drugim srečala s senatorjem Združenih držav Johnom Kerryjem, posebnim odposlancem Združenih narodov za podnebne spremembe Ricardom Lagosom, britanskim svetovalcem sirom Nicholasom Sternom in poslanci z vseh petih celin.²

Resolucija o rezultatih konference bo pripravljena za sprejetje na drugem januarskem delnem zasedanju.

Izmenjava mnenj s pomembnimi osebnostmi

Poleg srečanj in izmenjave mnenj s pomembnimi osebnostmi, ki so potekala v okviru tematskih zasedanj in obiskov delegacij, je imel odbor CLIM zelo koristno in zanimivo izmenjavo mnenj:

- z nemškim ministrom za okolje Sigmarjem Gabrielom glede rezultatov vrha G8 v Heiligendammu 27. junija 2007,
- s predsednikom Hans-Gertom Pötteringom glede vloge EP pri reševanju vprašanja podnebnih sprememb 4. oktobra 2007,

---

¹ P6_TA(2007)0537.

² Zbirno poročilo o delu delegacije EP na trinajsti konferenci pogodbenic, vključno z glavnimi odločitvami, ki so bile sprejete na konferenci, in ostalimi pomembnimi informacijami, je na voljo na spletni strani Komisije: <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/hearingsCom.do?language=EN&body=CLIM>.

- z ministrom za okolje in prostor Republike Slovenije Janezom Podobnikom glede načrtovanih ukrepov in pobud predsedovanja Slovenije na področju podnebnih sprememb 23. januarja 2008.

Odnosi z nacionalnimi parlamenti

Odbor CLIM je bil prav tako dejaven v zvezi z vzpostavljanjem in razvijanjem odnosov z nacionalnimi parlamenti glede vprašanj, povezanih s podnebnimi spremembami. V tem smislu je odbor s predlaganjem tem, ki bi se preučile v delovnih skupinah, in z dejavnim sodelovanjem svojih članov, prispeval k skupnemu parlamentarnemu srečanju, ki sta ga organizirala predsednik EP in predsednik portugalskega parlamenta 1. in 2. oktobra 2007.¹

Predsednik odbora CLIM je 20. in 21. januarja 2008 sodeloval na zasedanju predsednikov odborov, odgovornih za energijo in okolje, iz nacionalnih parlamentov in Evropskega parlamenta, ki ga bo organiziral slovenski državni zbor in na katerem je bil glavni govornik.

V zvezi z dvostranskimi odnosi z nacionalnimi parlamenti sta predsednik odbora CLIM in poročevalec 17. oktobra 2007 sodelovala pri predstavitvi in izmenjavi mnenj z evropsko delegacijo francoske narodne skupščine.

Zbiranje informacij o vprašanjih, povezanih s podnebnimi spremembami

V skladu z mandatom je med nalogami odbora CLIM tudi zbiranje informacij o vprašanjih, povezanih s podnebnimi spremembami, da se Parlamentu zagotovi podrobna analiza, ki jo potrebuje za prevzete svojih političnih odgovornosti.

Zato je odbor znatno izkoristil proračun za izvedenska mnenja, ki mu je dodeljen, in prek oddelkov Evropskega parlamenta za politiko naročil več zunanjih študij in napotkov, ki so bili pomemben prispevek za tematska zasedanja in obiske delegacij tudi ostale dejavnosti odbora.

Študije so zajemale naslednje teme: „Nacionalna zakonodaja ter nacionalne pobude in programi (od leta 2005) o temah, povezanih s podnebnimi spremembami“ (se redno posodablja), „Zakonodaja o podnebnih spremembah in pobude na ravni EU“, „Zakonodaja/pobude o podnebnih spremembah na mednarodni ravni in njene možnosti po letu 2012“, „Energetska politika Kitajske glede na podnebne spremembe in možnosti za sodelovanje z EU“, „Kitajska in podnebne spremembe: vplivi in politični odzivi“ ter „Kitajska in podnebne spremembe: nedavni članki in objave“.²

Ostalo delo, ki ga opravlja CLIM

¹ Pregled razprav na skupnem parlamentarnem zasedanju je na voljo na naslednji povezavi: <http://www.europarl.europa.eu/webnp/cms/lang/en/pid/564>.

² Te študije so na voljo na spletni strani odbora na naslednji povezavi: <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/studies.do?language=SL>.

Za že dostopno zunanje gradivo v zvezi s podnebnimi spremembami je poskrbela knjižnica Evropskega parlamenta, ki jih je organizirala glede na ključna vprašanja predvsem v skladu s tematskimi zasedanji odbora CLIM. Gradivo je dostopno na spletni strani knjižnice Evropskega parlamenta: <http://www.library.ep.ec/library-app/viewthemepage.action?id=66&pid=03-02-31>.

Za takojšnji odziv na posamezna vprašanje v zvezi s prilagoditvijo na neizogibne podnebne spremembe, tj. vprašanje, ki je pomembno medsektorsko in ki zajema med drugim kmetijstvo, regionalno politiko, ribištvo, razvojno sodelovanje, promet, za katere načrtuje Komisija novo zakonodajo ob koncu leta 2008, se je odbor odločil, da pripravi resolucijo o prilagoditvi in svojega predsednika zadolžil za pripravo osnutka predvsem v sodelovanju z odbori, ki jih to vprašanje zadeva. Cilj resolucije je končati razpravo o ustnem vprašanju, ki je bilo postavljeno Komisiji med aprilskim delnim zasedanjem.

Prihodnje delo

Celostna politika o podnebnih spremembah ne more biti omejena na okoljske vplive globalnega segrevanja in njihove posledice v energetske, industrijski ali prometni politiki. Na številna druga področja politik, kot so kmetijstvo, ribištvo, razvojno sodelovanje, regionalna in kohezijska politika, mednarodna trgovina ali mednarodna varnost, globalno segrevanje že vpliva ali pa še bo vplivalo. Za izpolnitev svoje naloge in oblikovanje priporočil za sprejetje pobud in ukrepov se je odbor CLIM odločil, da zapleteno vprašanje v zvezi s podnebnimi spremembami obravnava medsektorsko. V prvih šestih mesecih svojega delovanja odboru ni uspelo temeljito preučiti vseh vidikov.

Kot je že bilo omenjeno, bodo le tri od šestih načrtovanih tematskih zasedanj potekala med januarjem in marcem 2008, ko bo načrtovana delegacija obiskala Indijo in Bangladeš, medtem ko bo za nekatere dodatne teme morda potrebna temeljita preučitev. To bo veljalo na primer za tematsko zasedanje v zvezi s podnebnimi spremembami in svetovno vodo s posebnim poudarkom na trajnostnem razvoju, rabi tal, spremembi postopkov rabe tal in gozdovih, virih emisij iz energetskega sektorja in emisij zaradi prometa na svetovni ravni ali načinu vključitve ostalih glavnih akterjev. S stališča zunanjih odnosov bi hitre spremembe javnega mnenja v Združenih državah in mnenja poslovnežev, ki so se delno pokazale že v novem stališču, ki ga je sprejel Kongres glede vprašanj o energiji in podnebjju, pomenile, da so potrebni tesnejši stiki z ameriškimi partnerji zlasti z nedavno ustanovljenim notranjim odborom Združenih držav za energetske neodvisnost in globalno segrevanje.

Ob upoštevanju medsebojnih povezav med različnimi vidiki teme in jasne zahteve, ki je bila izražena na zasedanju, ko so bila sprejeta pooblastila odbora za predložitev priporočil za prihodnjo celostno politiko EU o podnebnih spremembah, bi bilo prezgodaj in neustrezno, da bi oblikovali predhodne sklepe in jih predložili na zasedanju še pred koncem dela odbora.

Glede na odločitev plenarnega zasedanja z dne 25. aprila 2007 se mandat odbora izteče 9. maja 2008. Za pripravo osnutka poročila, njegovih sprememb in njegovo sprejetje v tem časovnem okviru bi bilo treba zbiranje informacij in udeležbo na več tematskih zasedanjih ter rezultate obiskov delegacij in ugotovitve nekaterih že naročenih zunanjih študij zanemariti.

Poleg tega je treba opozoriti, da je tudi pogajalski mandat, ki je bil sprejet decembra na konferenci na Baliu, le začetek pogajalskega procesa, ki ga bo moral Parlament pozorno spremljati in za katerega bo pomembna zlasti štirinajsta konferenca pogodbenic (COP 14) decembra 2008 v Poznanju na Poljskem.

Glede na to je poročevalec predlagal pripravo osnutka vmesnega poročila, ki obravnava izključno vplive in učinke podnebnih sprememb, koordinatorji odbora in poročevalci v senci

pa so se s tem strinjali. To poročilo mora sprejeti odbor v okviru delnega zasedanja maja 2008, tj. pred iztekom sedanjega dvanajstmesečnega mandata. Za vmesno poročilo se bo izrecno uporabil člen 151 Poslovnika.

Poleg tega so se koordinatorji strinjali, da se mandat odboru podaljša za devet mesecev, tj. do 9. februarja 2009, in pooblastili predsednika, da s konferenco predsednikov sprejme potrebne ukrepe. Tako podaljšanje bi najprej omogočilo vključitev vseh informacij, zbranih med sedanjim mandatom, v poročilo odbora in tudi preučitev nekaterih dodatnih tem, ki so že bile navedene. Končno bi podaljšanje mandata za devet mesecev odboru CLIM omogočilo, da sprejme poročilo pred štirinajsto konferenco pogodbenic v Poznanju in upošteva njene rezultate pri glasovanju na plenarnem zasedanju, s čimer bi Evropskemu parlamentu omogočil zagotovitev koristnega prispevka in temeljne ocene pogajanj za sporazum po letu 2012. Dne 18. februarja 2008 je Parlament sklenil, da bo podaljšal mandat odbora CLIM do 9. februarja 2009.

Časovni raspored za končno poročilo odbora CLIM bo:

- predložitev osnutka poročila za prevode: 31. julija 2008,
- obravnava osnutka poročila: 18. septembra 2008,
- rok za vložitev predlogov sprememb: 7. oktobra 2008,
- obravnava predlogov sprememb: 4. novembra 2008,
- glasovanje odbora CLIM: 2. decembra 2008
- plenarno zasedanje: januarja ali februarja 2009.

Glavne ugotovitve odbora CLIM v obdobju od maja do decembra 2007 ter sklepi in priporočila poročevalca

Znanstvena podlaga v zvezi s podnebnimi spremembami

Ob upoštevanju zgornje ugotovitve so v središču tega poročila izključno znanstvena dejstva v zvezi s podnebnimi spremembami, o katerih je odbor temeljito razpravljal s svetovno priznanimi strokovnjaki na prvem tematskem zasedanju odbora, ki je bilo septembra 2007, ter v okviru skupnega parlamentarnega zasedanja 1. in 2. oktobra 2007.

Glede na informacije, ki so bile zbrane na teh razpravah, poročevalec meni, da:

- je znanost o podnebnih spremembah že uveljavljena in priznana na svetovni ravni, poleg tega pa se resno nikakor ne dvomi v znanstveno tezo, da so za sedanji trend globalnega segrevanja krivi človeški viri;
- v Evropski uniji obstaja politično soglasje, da je doseganje strateškega cilja v zvezi z omejitvijo dviga povprečne globalne temperature na največ 2 °C v primerjavi s predindustrijskim obdobjem ključni cilj, ki mora biti vodilo celostne politike EU v zvezi s podnebnimi spremembami;
- mora biti cilj prizadevanja za zmanjšanje emisij celo večja omejitev dviga povprečne temperature, kot je njegova omejitev na največ 2 °C, ker bi bil zelo velik že vpliv take

ravni segrevanja na našo družbo in način življenja posameznika ter bi povzročil znatne spremembe v ekosistemih in vodnih virih;

- predstavlja četrto ocenjevalno poročilo Medvladnega foruma o podnebnih spremembah najbolj izčrpno in verodostojno oceno podnebnih sprememb do zdaj, ki zagotavlja celostno znanstveno, tehnično in družbeno-ekonomsko stališče glede zadevnih vprašanj; zato se poročilo upošteva kot podlaga za oblikovanje nacionalnih in mednarodnih politik v zvezi s podnebnimi spremembami;
- se v skladu s soglasjem znanstvenikov, kot je bilo izraženo v četrtem ocenjevalnem poročilu Medvladnega foruma o podnebnih spremembah, priporoča zmanjšanje ravni svetovnih emisij do leta 2050 za polovico, kar se bo doseglo zelo težko, če se bodo svetovne emisije do leta 2020 in pozneje zaradi kumulativnih učinkov izpustov emisij toplogrednih plinov v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, ki prispevajo k globalnemu segrevanju, povečevale še naprej;
- je znanost določila številne tako imenovane prelomne točke v podnebnem sistemu Zemlje, ko so se zgodile večje nepopravljive podnebne spremembe, ki jih ni mogoče več preprečiti in na delovanje katerih ljudje ne morejo več vplivati ali jih spremeniti; teh prelomnih točk in z njimi povezanih neustavljivih fizičnih procesov ne moremo v celoti vključiti v obstoječe scenarije v zvezi s prihodnjimi podnebnimi spremembami;
- obstoječa politika ublažitve podnebnih sprememb in z njo povezane prakse trajnostnega razvoja ne zadostujejo za zmanjšanje izpusta emisij toplogrednih plinov v naslednjih desetletjih; v skladu s priporočili znanstvenikov je možnost, da se izpust emisij toplogrednih plinov v svetu do leta 2015, ko bo kritično leto za izpust emisij v svetu, uspešno stabilizira z vsaj 50-odstotno verjetnostjo, da bi se v EU dosegel cilj omejitve povprečne temperature na največ 2 °C, še vedno odprta;
- je treba na podlagi zbranih podatkov iz znanstvenih študij, ki ocenjujejo dejanske posledice že obstoječih ravni globalnega segrevanja zaradi emisij v preteklosti, nujno izvajati prilagoditvene ukrepe, da se prepreči resna škoda za ljudi in infrastrukture najprej in predvsem v državah v razvoju, vendar tudi v Evropi in drugih bogatejših delih sveta;
- obveščanje o znanstvenih dokazih o vplivu človeka na globalno podnebje mora ostati glavna naloga širšega prizadevanja za večjo ozaveščenost javnosti v zvezi s političnimi ukrepi za zmanjšanje emisij ogljika; v posameznikovem načinu življenja so potrebne spremembe, ki morajo temeljiti na izobraževanju, v okviru katerega se sporočajo vzroki in učinki globalnega segrevanja;
- čeprav se v skladu s soglasjem znanstvenikov poudarja, da rešitve na tehnološki in znanstveni podlagi v boju proti emisijam toplogrednih plinov ter v zvezi z razvojem industrije in vzpostavitvijo skupnosti z nizkimi emisijami CO₂ še niso dostopne po sprejemljivi ceni v celoti, obstajajo spodbudni znaki, da se lahko rešitve z znanstvenimi in tehnološkimi raziskavami še izboljšajo, tako da se (najprej) omeji izpust emisij toplogrednih plinov in (pozneje) zmanjšajo vplivi podnebnih sprememb;

Poročevalec ugotavlja, da je znanstvena podlaga v zvezi s podnebnimi spremembami jasna, in priporoča, da začasni odbor nadaljuje s svojim delom in ob koncu svojega mandata Parlamentu predstavi poročilo, ki vsebuje po potrebi priporočila v zvezi z ukrepi ali pobudami, ki jih bo treba sprejeti v okviru prihodnje celostne politike EU o podnebnih spremembah v skladu s ciljem EU glede omejevanja dviga temperature v svetu na največ 2 °C ter v skladu z ugotovitvami in priporočili četrtega ocenjevalnega poročila Medvladnega foruma o podnebnih spremembah.

Dosežki konference na Baliu in pogajanja za mednarodni sporazum o podnebnju po letu 2012

Prihodnji mednarodni sporazum o podnebnju je bistveni dejavnik v zvezi s prizadevanjem za reševanje vprašanja podnebnih sprememb v svetu. Ta tema je bila temeljito preučena na tematskem zasedanju oktobra 2007, medtem ko je bila na trinajsti konferenci pogodbenic konvencije (COP 13) Združenih narodov o podnebnih spremembah glavno vprašanje, o katerem se je razpravljalo.

Poročevalec pozdravlja sprejetje akcijskega načrta z Baliu in začetek uradnih pogajanj glede mednarodnega sporazuma o podnebnju za obdobje po letu 2012 ter ostale pomembne odločitve, o katerih so se dogovorile pogodbenice konvencije (COP 13) Združenih narodov o podnebnih spremembah na svoji trinajsti konferenci, zlasti kar zadeva tehnologijo, sklad za prilagajanje in krčenje gozdov. Poročevalec pozdravlja tudi nedavno odločitev avstralske vlade glede ratifikacije kjotskega protokola.

V zvezi s pogajanja, ki so potekala na Baliu, poudarja poročevalec konstruktivni položaj kitajske vlade in zaveze držav v razvoju, da si bodo prizadevale „za nacionalno ustrezne ukrepe ublažitve podnebnih sprememb v okviru trajnostnega razvoja, ki ga podpirajo in omogočajo tehnologija, zagotavljanje finančnih sredstev in krepitev zmogljivosti, na izmerljiv način, o katerem je mogoče poročati in ga preverjati.“

Vendar je treba opozoriti, da bo Parlament oblikoval pripombe v zvezi z dosežki konference na Baliu v posebni resoluciji, ki bo sprejeta na drugem januarskem delnem zasedanju. Zato v to poročilo niso vključene nobene posamezne pripombe glede tega vprašanja. Napredek v zvezi s pogajanja za sporazum po letu 2012 se bo preučil in ocenil v okviru končnega poročila.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	1.4.2008
Izid končnega glasovanja	+: 36 -: 4 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Liam Aylward, Etelka Barsi-Pataky, Johannes Blokland, John Bowis, Jerzy Buzek, Dorette Corbey, Chris Davies, Avril Doyle, Edite Estrela, Karl-Heinz Florenz, Matthias Groote, Rebecca Harms, Satu Hassi, Roger Helmer, Jens Holm, Romana Jordan Cizelj, Dieter-Lebrecht Koch, Marian-Jean Marinescu, Linda McAvan, Riitta Myller, Markus Pieper, Vittorio Prodi, Herbert Reul, María Sornosa Martínez, Csaba Sándor Tabajdi, Andres Tarand, Silvia-Adriana Țicău, Antonios Trakatellis, Lambert van Nistelrooij, Åsa Westlund
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Adamos Adamou, Inés Ayala Sender, Giulietto Chiesa, Elisa Ferreira, Catherine Guy-Quint, Fiona Hall, Werner Langen, Johannes Lebech, Caroline Lucas, Justas Vincas Paleckis, Paul Rübige